

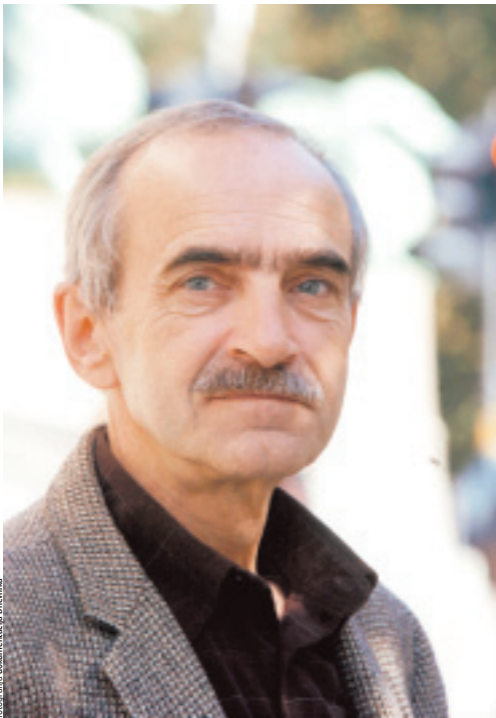
Kakor v nebesih, tako na zemlji

Zdenko Vrdlovec

Zadnji film pred nekaj meseci preminulega **Francija Slaka** Kakor v nebesih, tako na zemlji, ki je nastal v produkciji TV Slovenija, je verjetno najbolj »avtorski« v njegovem opusu, avtorski predvsem v tem pomenu, da vsebuje precej avtobiografskih elementov, zlasti tistih, povezanih z njegovo boleznijo. In vse kaže, da so prav ti »elementi« v največji meri prispevali k temu, da je to tudi »film-s-sporočilom«, in to zelo humanim oziroma moralnim sporočilom.

To sporočilo se formira nekje v vmesnem stanju med življenjem in smrtjo, ki ima medicinsko ime koma, v kateri se znajde Emil (**Jure Ivanušič**), potem ko ga je podrl vlak, v filmu pa je to stanje videti kot precej bizaren hotel z receptorko ali nič manj nenavadno zdravilišče, kjer je edina terapija gledanje monitorjev. Na teh monitorjih lahko »pacienti« opazujejo življenja svojih bližnjih pa tudi življenja neznanih ljudi, če jim ta ponudijo priložnost, da katero rešijo. Glede na to, da »pacienti« ne morejo dejavno posegati v tuzemsko življenje, ta »dispozitiv« ni ravno najbolj »logičen« (prav tako ali še posebno ne z vidika alternacije med partikularnim in univerzalnim), zato pa njegovo scenaristično luknjičavost mašita oziroma rešujeta scenografska instalacija tega

vzporednega sveta (postavljenega v zapuščeni tovarni Rog) ter intenzivnost »pacientove« moralne drame, v kateri rešuje lastno življenje tako, da pomaga komu drugemu. A ta »pomoč« vsaj v Emilovem primeru ni v ničemer drugim kot v tem, da prav s svojo komo, tj. svojim vmesnim položajem med življenjem in smrtjo, pri ženi njeno zaskrbljenost preobrazi v znova prebujeno ljubezen (čeprav si je žena zaradi Emilove vloge zaniknega moža in očeta že našla ljubimca) in »izgubljenega« sina, ki raje bobna v pank bendu kot hodi v šolo, vrne v družinsko naročje. Nazadnje se izkaže, da je ta dispozitiv »med življenjem in smrtjo« dejansko precej krut, saj je z vsako rešitvijo življenja povezana izguba življenja nekoga drugega – sinova moralna preobrazba ima za posledico poskus samomora nekega dekleta, medtem ko se Emil lahko vrne v življenje šele potem, ko ga pri monitorju zamenja ljubimec njegove žene, ki se je ustrelil, ko je zvedel, da namerava žena ostati pri svojem možu. Toda krutost tega dispozitiva je samo hrbtna plat njegovega »pozitiva« oziroma »moralnega sporočila«, ki z nekaj očitki vesti, spodbujenih z bližino smrti, znova zaceli družinsko celico. Neke vrste »dodana vrednost« tega sporočila pa je v tem, da ga Franci Slak (tudi s svojim posebljenjem lika, ki da Emilu največ nasvetov) prevaja v film kot tak, kot da bi verjel, da lahko sam film deluje tako »moralno terapevtsko« kot njegovi monitorji.

Kakor v nebesih, tako na zemlji, zadnji film pred nekaj meseci preminulega **Francija Slaka**, je verjetno najbolj »avtorski« v njegovem opusu, avtorski predvsem v tem pomenu, da vsebuje precej avtobiografskih elementov, zlasti tistih, povezanih z njegovo boleznijo. In vse kaže, da so prav ti »elementi« v največji meri prispevali k temu, da je to tudi »film-s-sporočilom«, in to zelo humanim oziroma moralnim sporočilom.